

31.12.2013

Nr. 8

E-ŽURNĀLS

KAMERANSAMBLU SKOLOTĀJIEM

SATURS

IEVADAM

JŪSU ATSAUKSMES UN IDEJAS 4

Anna Spalviņa, vijolniece, Limbažu mūzikas skolas skolotāja (Limbaži, Latvija)
Gunta Melbārde, pianiste, Jāz. Medīna Rīgas 1. mūzikas skolas skolotāja (Rīga, Latvija)

RADOŠAIS PORTETS 9

Intervija ar dr. Evanu Rotšteinu, vijolnieku, ECMTA prezidentu, Gildholas
Mūzikas un teātra skolas Stīgu katedras vadītāja vietnieku (Londona, Lielbritānija)

KAMERMŪZIKA: PEDAGOĢIJA un PSIHOLOĢIJA 16

Par kamermuzicēšanas prasmēm
Profesors Junio Kimanens, pianists, Espoo Mūzikas Institūta kamermūzikas
katedras vadītājs (Espoo, Somija)

MŪSU PIEREDZE 19

Starptautiskā radoši-izglītojošā nometne Biržai (Lietuva)
Petras Kunca, vijolnieks, vijolspēles un kamermūzikas profesors (Viļņa, Lietuva)

KOLĒĢI STĀSTA 22

Par Latvijas Orķestru Asociāciju un tās I festivālu
Normunds Dreģis, LOA vadītājs, LNO un jauniešu kamerorķestra *Armonico* diriģents
(Rīga, Latvija)

NODERĪGA INFORMĀCIJA 26

Konkursi, festivāli, nošu jaunumi

Foto uz žurnāla vāka –

Augšā:

Starptautiskajā kamermūzikas festivālā *FesTaRi-2013* Espoo (JMR1.MS klavieru trio; Latvija) Tapiolas koncertzālē;
Ziemas meistarklases-2013 (profesori Gunārs Larsens (Šveice), Jānis Maļeckis (Latvija) un JMR1.MS trio)
Vasaras meistarklases-2013 jaunajiem kamermūziķiem Dobelē: (Limbažu MS trio (Latvija), prof. P. Kunca (Lietuva))

Apakšā:

Meistarklašu vadītāji un skolotāji Ziemas meistarklašu-2013 noslēgumā

IEVADAM

Cienījamie kolēģi!

Vispirms – jo sirsnīga pateicība visiem autoriem, kuri dāsni un nesavtīgi palīdzējuši veidot mūsu žurnāla 8.numuru! Saņemiet to kā sveicienu jaunajā – 2014. gadā! Turpinām gaidīt jūsu vēstules ar atsauksmēm, pārdomām un ieteikumiem. Mūsu e-pasts joprojām: weplay@inbox.lv

Šoreiz žurnālā publicēto rakstu autori tādā vai citādā veidā aktīvi darbojas Eiropas kamermūzikas skolotāju asociācijā (ECMTA) un tās organizētajos pasākumos. Bet arī viņiem, tāpat kā mums visiem, ikdiena nāk ar saviem priekiem un rūpēm. Vai ieejam klasē uz nodarbību pie saviem pašiem jaunākajiem kolēģiem, vai iznākam no kāda iedvesmojoša koncerta pasaules izcilāko kamermūziķu sniegumā, mums nāktos atcerēties, ka „kamermūzikā nav ātro, vieglo *īsceļu* (*shortcuts*)”, kā to trāpīgi saka prof. *Junio Kimanens* (Espoo, Somija).

Soli pa solim, dienu no dienas, gadu pēc gada mums neizmērojamā pacietībā, neatslābstošā ticībā, neizgaistošā cerībā un nesavtīgā mīlestībā jāaudzē tas trauslais stāds, līdz ilgi gaidītais un lolotais kamermuzicēšanas brīnuma zieds uzplaukst.

Kopā ar draugiem mums izdosies!

ATSAUKSMES UN IDEJAS

Anna Spalviņa, vijolniece,
Limbažu mūzikas skolas vijolspēles un kameransambļu
skolotāja; Izglītība: Cēsu mūzikas vidusskola 1976.g. Latvijas
Valsts konservatorija 1986. (A.Baumaņa vijoles kl.)
LVU Pedagoģijas fak. maģistrantūra 1996.
Kopš 1981. - Limbažu mūzikas skolas vijoles klases
pasniedzēja (pirms tam 5 gadi Gulbenes MS).
Kopš 1981. - vijolniece Vidzemes kamerorķestrī.
Vairāk kā 35 gadu darba pieredze mūzikas skolā, tai skaitā ar
dažādiem stīgu un kameransambļiem.

Par kameransambļu meistarklasēm Biržos/Lietuvā

Septembra sākumā Lietuvā, Biržu mūzikas skolā notika 3.Starptautiskās kameransambļu meistarklases. Pirmo reizi tajās piedalījāmies arī mēs – Limbažu MS trio un skolotāja Anna Spalviņa. Meistarklases organizēja vietējā Biržu mūzikas skola sadarbībā ar Eiropas Kameransambļu pedagogu asociāciju, kuru Lietuvā pārstāv prof. Petras Kunca. Meistarklašu pedagogu vidū bija patiesi kamermuzicēšanas entuziasti, viņu vidū arī pats ECMTA prezidents dr. Evans Rotšteins un Latvijas fonda „Muzicējam kopā ar draugiem” vadītāja, skolotāja Gunta Melbārde. Tā kā šie cilvēki jau sen var saukties ne tikai par kolēģiem un domubiedriem, bet arī par draugiem, šīs meistarklases aizritēja jaukā, draudzīgā atmosfērā.

Jau ienākot skolā, mūs sagaidīja mūzikas skaņas. Intensīva muzicēšana sākās ar pirmo brīdi. 2 dienas vienlaicīgi vairākās klasēs ritēja stundas meistarklašu pedagogu vadībā, vienlaicīgi arī vismaz 2-3 valodās. Blakus jau nosauktajiem pedagogiem – G.Melbārdei, E.Rotšteinam un P.Kuncam ar bērniem strādāja Lietuvas M.K.Čurloņa mākslu skolas pedagogi Antanas Ladiga, Ramute Kalnenaite un Tartu H.Ellera mūzikas vidusskolas pasniedzēja Kadri Leivategija.

Bija interesanti vērot un salīdzināt. Blakus jau nobriedušiem jauniešiem redzējām pavisam mazus bērnus, kuri varbūt pirmo reizi satikās kopīgā ansamblī. Citiem šī kopspēles pieredze jau krietni lielāka. Arī sastāvi bija visdažādākie – no klasiskā sonātu dueta (klavieres un čells, vijole vai flauta), trio līdz pat tik eksotiskām grupām, kā astoņrocīgs klavieru ansamblis, vijole + akordeons + klavieres, vai duets ar klavesīnu. Latviju blakus mūsu skolas trio (2 vijoles un pianists) pārstāvēja vēl skolotājas Guntas Melbārdes trio un Engures MS trio (ped.Alevtina Tairova un Kaira Egle), kā arī jau visai profesionālais Melbāržu ģimenes duets – Gunta ar dēlu Reini, pašlaik Jelgavas mūzikas vidusskolas jauno čellistu.

Mūsu skolas trio paspēja „pamācīties” pie 3 pedagogiem. Pirmā stunda uzreiz notika pie dr. Evana Rotšteina, tūlīt pēc atbraukšanas. Meitenes, protams, jutās nedaudz uztraukušās, taču, saņēmušas slavena pedagoga uzslavu, atraisījās un ar interesi uzklausa padomus. Patika tas, ka pedagogs nemēģināja kaut ko „pārtaisīt”, bet gan rosināja vairāk

ieklausīties pašu spēlētajā mūzikā, pārdomāt, kā būtu sasniedzams labāks izpildījuma rezultāts. Veidojās koleģiāla un savstarpēji ieinteresētu cilvēku saruna.

Arī vērojot citu ansambļu stundas pie E.Rotšteina, patika tas, ka viņš prata nojaukt distanci „pedagogs – skolnieks”, centās iesaistīt jaunos mūziķus sarunā, kā mazliet vecāks biedrs tikai reizēm pasakot kaut ko priekšā.

Vēl mums bija stundas pie profesores Kadri Leivategijas. Šeit notika ļoti aktīvs darbs vairāk tieši pie klavierpartijas. Savukārt stundā ar profesori Ramuti Kalnenaiti atklājām jaunas iespējas skaņdarbu dinamiskajā plānā. Lietas it kā jau zināmas, bet strādājot savās mājās, nereti šīs tas paliek novārtā, tiek atstāts uz vēlāku laiku, kā pašsaprotams. Bet svešais pedagogs, kas mūs klausās pirmo reizi, nenodarbojas ar tehniskām problēmām vai aplikatūru, toties uzreiz pamana nepilnības muzikālajā pusē.

Pat ne nepilnības, vienkārši tiek dota iespēja „pamēģināt savādāk”. Kā ļoti labi mums teica Ramute: vienmēr jau var pamēģināt citādi, un pēc tam koncertā spēlējiet, kā gribat. Bet vismaz jūs zināsi, ka varat arī citādāk...Tieši tas arī ir šādu meistarklašu galvenais ieguvums – uzklausīt dažādus spriedumus par savu spēli, pamēģināt šo to savādāk, lai pēc tam jau savās mājās izsvērtu, kas no visa jaunā ir derīgs, ko ir vērts paturēt. Un protams – iepazīt jaunus cilvēkus, jaunus mūziķus, jaunu mūziku, noskatīt jaunu repertuāru.

Jau pirmās dienas vakarā notika meistarklašu atklāšanas koncerts Biržu pils zālē. Greznā telpa, svinīgais noskaņojums rosināja uz jauku muzicēšanu. Koncertā dzirdējām virkni Lietuvas ansambļu – gan pavisam mazus, gan jau pieredzējušus mūziķus. Uztājāmie arī visi Latvijas dalībnieki, gūstot klausītāju atzinību. Bija prieks, ka visiem patika mūsu vijolnieces Rotas Lāces pašas sacerētais skaņdarbs, tāpat arī Aļņa Zaķa „*Labdien!*”. Kā jauks pārsteigums bija Guntas Melbārdes un Petras Kunca duets – viņi atskaņoja Jāzepa Vītola „*Melodiju*”. Vietējo Biržu mūzikas skolu pārstāvēja liels vijolnieku ansamblis, kā vienmēr spoži uzstājās Antana Ladigas pūtēju kvintets no Čurloņa skolas.

Otrajā dienā turpinājās darbs meistarklasēs. Paspējām arī iepazīt Biržu pilsētiņu ar skaisto ezeru, pilīm un baznīcām. Vakarpusē bija uzstāšanās otrajā koncertā – Biržu luterāņu baznīcā. Tā pārsteidza ar savu grandiozo iekštelpu un šalcošo akustiku. Spēlēt nebija viegli, jo pie tādas nebijām pieraduši. Jāsaka gan, ka šāda telpa vairāk būtu piemērota plašiem vokāli instrumentāliem darbiem, korim, orķestrim. Tomēr bērni turējās godam. Šai akustikā īpaši labi

izskanēja Engures trio atskaņotais Pjacollas „Oblivion”, arī rīdzinieku trio „Gleznošana ar ūdenskrāsām” ieguva jaunas, vēl nebijušas tembrālās nianšes. Spoži atmiņā paliks Kauņas brašā klarnetiste, kas kopā ar pianistu atskaņoja Horovica *Klarnetes sonāti*, tāpat Čurloņa skolas jaunie čellisti. Koncertu noslēdza pedagogu G.Melbārdes, P.Kuncas duets, kam pievienojās Reinis Melbārdis, tā izveidojot trio. Un tad pašās beigās Viļņas pušu metāla pūšamo instrumentu kvintets piepildīja baznīcu ar efektīgiem un vareniem akordiem.

Nākošajā dienā no rīta vēl pedagogu pēdējā tikšanās, kuras laikā diemžēl bija jākonstatē, ka vēl tik daudz ko pārrunāt, bet – jau jābeidz. Šais 3 dienās izbaudījām jauku, draudzīgu attieksmi gan no meistarklašu pedagogu puses, gan no Biržu skolas pedagogiem. Tiešām pārsteidzoši, ka tik mazā pilsētiņā var sarīkot tik nopietnu, saturīgu pasākumu. Starp citu – vienlaicīgi ar kameransambļu meistarklasēm Biržu pilī notika arī jauno klavesīnistu meistarklase! Biržos ir gan savs klavesīns, gan lielisks pedagogs, un darba rezultātus varējām dzirdēt noslēguma koncertā.

Šais jaukajās atvasaras dienās mēs guvām ierosmi tālākam darbam un vēlēšanos braukt arī turpmāk uz Biržiem, un varu ieteikt šīs meistarklases arī citiem Latvijas mūzikas skolu ansambļiem. Ir vērts!

Gunta Melbārde, pianiste,

Jāzepa Mediņa Rīgas 1. mūzikas skolas klavierspēles un kameransambļu skolotāja. Absolvējusi Ļeņingradas Valsts konservatoriju (Petrozavodskas filiālē). Pedagoģijas zinātņu maģistra grāds (Latvijas Universitātē). Starptautiskā bērnu un jauniešu kameransambļu festivāla – konkursa *Muzicējam kopā ar draugiem* mākslinieciskā vadītāja, Atbalsta fonda dibinātāja. Vairāku jaunajiem pianistiem un kameramūziķiem veltītu krājumu autore. *E-žurnāla kameransambļu skolotājiem* redaktore.

Vasaras meistarklases-2013 jaunajiem kameramūziķiem Dobelē

Jaunākais, bet jau sen lolotais notikums *Atbalsts fonda „Muzicējam kopā ar draugiem”* darbībā – pirmās *Vasaras meistarklases-2013 jaunajiem kameramūziķiem*. Tās norisinājās 19.-25.augustā, netālu no Dobeles, piemīlīgā 3-stāvīgā lauku viesu namā „Ausātas”. Klusā meža ielokā, maza ezeriņa krastā, tālu no pilsētas burzmas un trokšņiem... Apstākļi gan dzīvošanai, gan muzicēšanai bija tuvu ideāliem. Šajā vasaras nometnē piedalījās 36 jaunie kameramūziķi (t.sk., kamerorķestris *Armonico*) un 8 skolotāji: profesors Petras Kunca no Lietuvas un 7 skolotāji no Latvijas. Visas septiņas dienas norisinājās intensīvas mūzikas nodarbības. Saulainais laiks mūs patiešām lutināja. Kad orķestrim mēģinājumos zālē jau kļuva par karstu, muzicēšana

turpinājās 2.stāva terasē, tiešā dabas tuvumā ar lielisku skatu uz jauko apkārtni. Arī orķestra grupu darbi, kurus vadīja vijolspēles skolotāja Dace Upatniece un čellists Reinis Melbārdis notika gan telpās, gan brīvā dabā.

Vasaras meistarklases vainagojās ar diviem koncertiem: 23.augustā – kameransambļu koncerts Dobeles mūzikas skolā. Pirms koncerta prof. Kunca un G. Melbārde vadīja 4 atklātās meistarklases Dobeles novada skolotājiem (ar 2 kameransambļiem, ar vijolnieci no Limbažiem un pianistu no Jāz. Mediņa Rīgas 1.mūzikas skolas). Koncertam mēs bijām iestudējuši daudzveidīgu programmu, kurā muzicēja gan jaunie kameramūziķi, gan meistarklašu vadītāji. Beidzot īstenojās sapnis par stīgu kvartetu izveidi, kurā milzīgu darbu un mīlestību ieguldīja prof. Petras Kunca. Koncertā viņi muzicēja ar patiesu aizrautību un lieliskā mākslinieciskā līmenī, saņemot klausītāju ovācijās. 24.augustā Dobeles luterāņu baznīcā savu sniegumu rādīja jauniešu kamerorķestris *Armonico*, diriģenta Normunda Dreģa vadībā. Pēc koncerta viņi saņēma publikas jūsmīgas atsauksmes, sirsnīgus aplausus, bet diriģents – krāšņus rudens ziedus.

Atbalsta fonds bija gādājis, lai arī brīvie brīži šajā vasaras nometnē būtu saturiski piepildīti: bija gan atraktīvas rīta rosmes zaļajā pļaviņā, gan ekskursijas uz īpašo vietu – *Pokaiņu mežu*, un senatnīgo Dobeles pilsdrupu apskate. Turpat mūsu ezerā ligzdoja balto gulbju ģimene, kas papildināja jauko dabas ainavu ar romantisku akcentu. 22.augustā otrā stāva terasē sajūsmināti vērojām brīnumainu pilnmēness nakti. Sportošanai – peldēšana ezeriņā, no

kura mūsu „nāras” laukā nāca ar baltām ūdensrozēm matos... Tāpat volejbols, šahs, un līdz vēlai nakts stundai *Alias* spēle 1. stāva terasē. 3.stāvā – „mākslinieku darbnīca”, kur varēja apgleznot akmentiņus, noslēgumā sarīkojot izstādi. Un kur tad vēl jaukie Vakara apļi pie ugunsкура ar interesantām, aizrautīgām sarunām! Pēc pēdējā koncerta, pirms bagātīgā svētku mielasta „*Ausātu*” saimniece Vineta bija sagādājusi mums pārsteigumu – iespēju izbaudīt īstas lauku pirtiņas garu un priekus.

Par aktīvu dalību šīs jaukās, neaizmirstamās nedēļas pasākumos audzēkņi un meistarklašu vadītāji saņēma apliecinājumus. Noslēgumā tikām iepriecināti arī ar dažādiem asprātīgiem diplomiem, kuros ar labvēlīgu humoru bija atzīmētas katra dalībnieka „rakstura un daiļrades īpatnības”.

Mēs pateicāmies Dobeles mūzikas skolas direktorei Mārai Rozentālei par radošo sadarbību gan nometnes sagatavošanas periodā, gan norises laikā. Sevišķu paldies teicām Aijai Cimermanei par gardajām un bagātīgajām maltītēm. Īpaši siltus atzinības vārdus pelnījis mūsu šoferītis Ēriks, kas virtuozī vadāja mūs pa visiem ceļiem, nereti izdabājot mūziķu kaprīzēm novirzīties no maršruta.

Turpmāk *Vasaras meistarklases jaunajiem kamermūziķiem* esam iecerējuši organizēt katru gadu vasaras brīvlaika nogalē. Un tās būs starptautiskas, jo uzaicināsim arī mūsu draugus no citām valstīm un vēl citām Latvijas mūzikas skolām. Uz tikšanos nākamgad!

RADOŠAIS PORTETS

Dr. Evans Rotšteins, vijolnieks un muzikologs, stīgu katedras vadītāja vietnieks Gildholas mūzikas un drāmas skolā (Londona, Lielbritānija); kopš 1997.gada – kamermūzikas pasniedzējs Indiānas universitātes Stīgu instrumentu Vasaras Akadēmijā (ASV). Laikā no 2004. līdz 2010. gadam – Eiropas kamermūzikas centra *ProQuartet* (Parīze, Francija) pedagoģiskais konsultants. Ievērojams speciālists amerikāņu mūzikas jomā, mācījis mūzikas vēsturi un analīzi Parīzes universitātē *Paris 8 – Saint Denis*, kā arī sadarbojies ar *Théâtre de Châtelet* un *Cité de la musique*, veidojot programmu aprakstus, konferences un video projektus. 2013.gadā uz otro termiņu ievēlēts par Eiropas kamermūzikas skolotāju asociācijas Valdes priekšsēdētāju; ik pārmēnešus veido apskatus par ECMTA kamermūzikas aktivitātēm vācu valodā iznākošajam žurnālam *Ensemble*.

Intervija ar ECMTA Valdes priekšsēdētāju Dr. Evanu Rotšteinu

Gunta Melbārde: **Vai Jūsu ceļš uz kamermūziku aizsākās bērnībā?**

Evans Rotšteins: Jūtu, ka sākotnējie pamati man ir bijuši citādāki nekā lielākajai daļai manu kolēģu Eiropā. Es uzaugu Nūdžersijā ASV (*New Jersey, USA*), un, kaut gan mani vecāki mīlēja un labi pazina klasisko mūziku, vijolspēli es sāku mācīties vispārizglītojošā skolā kā vienu no izvēles priekšmetiem tikai 9 gadu vecumā. Mazā pilsētiņā, kurā es dzīvoju, strādāja viena pati, bet ļoti talantīga mūzikas skolotāja un divās pamatskolās mācīja visu instrumentu spēles pamatus, ar mērķi izveidot pūšaminstrumentu ansambli un orķestri. Viņa uzaicināja pieteikties brīvprātīgos, un es pacēlu roku. Lai gan tika atzītas manas spējas un prasmes muzicēšanā, speciālu individuālo apmācību man nenoziņēja, kas, protams, nebija nekāds brīnums. Un tā no paša sākuma visi norādījumi bija saistīti tikai ar ansambļa muzicēšanu; es esmu pārliecināts – neviens pat neiedomājās, ka viņi mācītos, lai nākotnē kļūtu par profesionāliem mūziķiem. Vienkārši tika atzīts, ka bērniem vajadzīga instrumentālo prasmju minimuma apguve, lai kopāmuzicēšanu varētu izmantot pedagoģiskiem mērķiem. Šķiet pārsteidzoši, ka tas, kas toreiz visiem likās tik acīmredzams un pašsaprotams, tagad, 40 gadus vēlāk, ir kas tāds, par kā saglabāšanu mums ir tik grūti jācīnās!

Lielākā daļa no šīm nodarbībām norisinājās diriģenta vadītos ansambļos, tāpēc, lai gan tas bija noderīgi, nebūtu precīzi teikt, ka man būtu attīstījušās reālas kamermuzicēšanas prasmes. Savā bērnībā es tiku spēlējis trijos amatieru orķestros; vietējā sabiedrībā bija vairāki instrumentālisti, lai gan ne visi bija profesionāli skolotāji un mūziķi. Tāpēc es teiktu, ka biju vairāk iepazinies ar kolektīvās muzicēšanas sociālo funkciju – jau daudz agrāk, pirms man bija izveidojusies kaut kāda patiesa apziņa par mākslas prasībām un atbildības izjūtu, kāda nepieciešama mūziķim. Es vispār neesmu mācījies konservatorijā, un man bija vien visai ierobežotas iespējas ik pa laikam spēlēt kvartetos, taču bez regulārām mācību nodarbībām kamermūzikā.

Bet reālā saskarsme ar augstākiem standartiem kamermūzikas apguvē īstenībā nāca tikai vēlāk, kad man bija jau 18 gadi, un laimējās mācīties Īstmena skolā Ročesterā, Ņujorkas štatā (*Eastman School in Rochester, New York*), kas bija mājvieta slavenajam Klīvlendas kvartetam (*Cleveland Quartet*). Tā bija īsta atklāsme!

GM: Kas bērnības gados bija Jūsu iedvesmas avots?

ER: Saistībā ar kamermūziku spilgtākais iespaids bērnībā bija manas tantes Harietas (*Harriet*) viesošānās. Viņa bija profesionāla pianiste un skolotāja. Viņa ne tikai ar pilnīgu pašatdevi un izteiksmes spēku uzstājās koncertos, bet arī vienmēr atrada laiku, lai kopā ar mani pacietīgi spēlētu manu repertuāru, lai cik vienkāršs tas nebūtu bijis. Viņa vienmēr demonstrēja izcili iejūtīgu klausīšanās prasmi, uz kādu vien vispār varētu cerēt, un kas bija radusies no absolūtas cieņas pret jebkuru muzikālo partneri, lai kas arī viņš nebūtu (šajā gadījumā, pavisam nepieredzējis vijolnieks – iesācējs). Man gribētos ticēt, ka kopš tā laika esmu saglabājis sevī šo attieksmi, šo uzmanīgo ieklausīšanos, un domāju, ka tas arī daļēji izskaidro to, kāpēc man ir tik viegli mācīt jebkura līmeņa studentus. Viņa man iemācīja klausīties ar cieņu.

GM: Jūs esat vijolnieks. Vai veltīt sevi pedagoģiskajam darbam bija Jūsu sapnis un apzināta izvēle, vai arī tas bija nejaušs gadījums?

ER: Jā, es patiešām esmu studējis vijolspēli, un ieguvis ASV visus savus vijolnieka – izpildītājmākslinieka diplomus. Bet es vienmēr esmu arī mācījis, lai gan ne gluži tā, kā varētu iedomāties. Vienu laika posmu es biju tikai sava vijolspēles profesora asistents, bet tad 5 gadus manu pēcdiploma studiju laikā biju mūzikas teorijas pasniedzējs – asistents, un, kaut gan savā augstskolā biju apguvis arī vijolspēles pedagoģijas programmu, es pievērsos tieši kamermūzikas mācīšanai un pat vadīju vairākus stingru ansambļus. Tas deva man milzīgu prieku un gandarījumu, bet toreiz es vēl īsti neaptvēru, ka tā varētu būt mana nākotne. Es spēlēju orķestros, un, kad pārcēlos uz Franciju, uzstājos visdažādākajos muzikālajos pasākumos, kuru amplitūda bija ļoti plaša; tai skaitā koncertos, atskaņojot soloprogrammas, mūsdienu mūziku un kamermūziku. Tas manā dzīvē nāca diezgan vēlu, bet tas bija lieliski un aizraujoši, baudīt brīvmākslinieka dzīvi Parīzē...

Bet galu galā man nācās atzīt, ka divas lietas tomēr īsti nesaskan: jau skolā man vienmēr bija bijusi lielāka mīlestība uz pētnieciskām studijām nekā uz publisku uzstāšanos, un te es vienmēr atpaliku no kolēģiem, kas salīdzinājumā ar mani bija daudz agrāk pienācīgi apguvuši sistemātiskas apmācības kursu. Tas vienkārši nozīmēja, ka, kamēr visi pārējie vingrinājās, es vienmēr biju laimīgs ierakties bibliotēkā ar grāmatām. Un arī vēl tādēļ, ka es [vijolspēli] sāku mācīties samērā vēlu, un arī šīs mācīšanās mērķis bija visai miglains, tā kā man tiešām bija jāstrādā divtik smagi nekā citiem, lai sasniegtu pienācīgu līmeni. Ilgtermiņā izveidojās pretrunīga situācija.

Un tā tas bija, līdz man tika piešķirta pasniedzēja un zinātniskā pētnieka vieta 8 Parīzes - *Saint Denis* – Universitātē; te gan man jāpiebilst – kā muzikologam, nevis kā vijolspēles skolotājam! – kad es sapratu, ka mans īstais ceļš nebija būt par izpildītājmākslinieku, bet gan par koordinatoru, padomdevēju un vidutāju starp rakstīto mūzikas tekstu, atskaņotāju un

sabiedrību. Kopš tā laika esmu gandrīz pilnībā veltījis sevi skolotāja darbam un beidzot izjutis vislielāko gandarījumu saprast, kā dzīvot saskaņā ar savu paša dabu.

GM: Vai Jūs esat laimīgs savā darbā? Kas ir šīs laimes „atslēga”?

ER: Varu nešaubīgi apgalvot, ka mīlu visas savas darba vietas ... un šie darbu veidi ir ļoti dažādi. Es jūtos pateicīgs par iespēju strādāt Gildholas Mūzikas un teātra skolā (*Guildhall School of Music and Drama*) ar brīnišķīgiem studentiem un ievērojamiem kolēģiem tik daudzos un dažādos līmeņos. Šeit pirmo reizi es varu „zem viena jumta” daudz ko dot no savas daudzveidīgās pieredzes un prasmēm. Lielākā daļa no mūsu studentiem ir jau ļoti veiksmīgi un aktīvi profesionāli izpildītāji, tāpēc man ir tā retā privilēģija kā muzikālajam *domātājam* palīdzēt veidot izsmalcinātāku viņu interpretāciju, aktīvi sniedzot atsauksmes un ieteikumus viņu izpildījumam. Tā ir augstas intensitātes profesionālā studiju programma, un tas ir gan stimulē, gan izaicinājums līdzdarboties šādā vidē.

Tāpat aizraujoša ir arī darbošanās ECMTA (Eiropas Kamermūzikas skolotāju asociācijā). Tā ir attiecību veidošana un attīstīšana ar īpašiem mūziķiem – skolotājiem no dažādām valstīm, un tas ir devis man iespēju pāri pār robežām izprast gan atšķirības, gan līdzības pieejā un mentalitātē. Panorāma ir lieliska, un pūles ir to vērtas.

Katru vasaru kopš 1997.gada es strādāju arī Indiānas Universitātes Džeikobsa mūzikas skolas Vasaras stīgu akadēmijā Blūmingtonā ASV (*Summer String Academy – Indiana University Jacobs School of Music, Bloomington*), kur pasniedzu stīgu kvartetu pusaudžiem, kā arī vadu mēģinājumus ar Baroka ansambli, un tas man sagādā vislielāko prieku un baudījumu, kādu vien var iedomāties. Mani šejienes kolēģi tagad ir kļuvuši par maniem seniem draugiem, un Akadēmijas direktore [Mimi Cveiga (*Mimi Zweig*)] ir viens no visiedvesmojošākajiem pedagogiem pasaulē. Es atdodu visu savu enerģiju šim darbam, un tomēr atgriežos pēc mēneša mājās ar atjaunotiem spēkiem, it kā būtu bijis atvaļinājumā.

Bet man ir jāuzsver, ka ļoti augstu vērtēju arī privilēģiju atgriezties Francijā, lai mācītu vijoļspēli maziem bērniem no Parīzes priekšpilsētām; bez tā mana dzīve kā skolotājam būtu nepilnīga. Šeit nosacījumi un mērķi ir ļoti dažādi, bet jēga un apmierinātības izjūta ir brīnišķīga. Šīs daudzās dažādās aktivitātes kaut kā nodrošina nepieciešamo līdzsvaru un perspektīvu, kas, iespējams, arī ir zināma veida laimes atslēga.

Galvenais ir atcerēties, kādēļ mēs esam šeit, šajā dzīvē, un ka tas, kāpēc darām to, ko mēs darām, ir daļa no kāda lielāka mērķa. Kā rakstīja Pablo Kazals (*Pablo Casals*), mēs pirmkārt esam cilvēki, un mūziķi – tikai otrkārt. Ja mēs koncentrējamies uz maziem mērķiem, tuvredzīgām ambīcijām, šauri tehniskiem vai profesionāliem mērķiem, mēs neizbēgami spriežam par visu un par katru tikai saistībā ar mūsu panākumiem vai neveiksmēm. Bet atceroties to, kas ir patiešām svarīgi – pirmām kārtām tā ir mūsu cilvēcisko attiecību kvalitāte, viss pārējais paliek perspektīvā. Ja mēs būtu pietiekami stipri un pietiekami rūpīgi domājoši, tas ļautu mums atrast vispatiesāko mīlestības veidu, tas ir – mīlestību pret dzīvi.

GM: Kas ir Jūsu pedagoģiskais *credo*?

ER: No pedagoģiskā viedokļa – es biju apguvis mācīšanu pozitīvā pastiprinājuma garā: sākt ar studenta stiprāko pusi, veidot viņa ticību un pašvērtību, ticēt viņa spējai mainīties un atrast skaidru stratēģiju, lai students to varētu saprast un piemērot savai tālākai attīstībai. Katru dienu es dzirdu savas pedagoģijas pasniedzējas Mimi Cveigas (*Mimi Zweig*) balsi, atkārtojot: "Katra kļūda ir tikai informācijas avots." Šī pieeja ir veidojusi visu manu skolotāja darbu: tā ir pragmatiska un spēcinoša. Vēl man arī ļoti patīk atgādināt saviem skolēniem, kā Mimi bieži mēdza teikt, ka īstenībā skaņdarba mācīšanās sākas tikai pēc tam, kad jūs to pirmo reizi būsiet atskaņojuši publiski.

Nesen Gildholas bērnu skolas (*Junior Guildhall*) Stīgu nodaļas vadītājs Viljams Brūss (*William Bruce*), uzrunāja manu mācību prasmju klasi, un viņš pateica kaut ko tik ļoti svarīgu, ka es pats sev to turpmāk noteikti atkārtošu daudzus gadus. Viņš teica: "Mācīšana ir līdzsvars starp instrukcijām un sevis apzināšanos." Šī ārkārtīgi koncentrētā doma rezumē daudz ko no tā, ko es uzskatu par nepieciešamu efektīvai mācīšanai.

GM: Ikdienā Jūs strādājat ar mūsdienīgiem jaunajiem mūziķiem. Pēc Jūsu domām – kādi viņi ir?

ER: Jaunākā paaudze saskaras ar jauniem izaicinājumiem, un man ir tāds iespaids, ka, lai stātos tiem pretī, viņi ir nodrošināti ar visu nepieciešamo labāk par saviem skolotājiem. Viņi pārzina sociālos medijus, viņi ir tehniski kvalificēti, un viņi jūtas komfortabli dažādos mūzikas stilos. Daudzi mūsu studenti ļoti viegli un vienkārši spēj pārslēgties no klasiskās mūzikas uz roku, folk mūziku vai džezu, viņi ir dabiski atvērti daudzveidībai. Mēs visi esam ievērojuši, ka mūziķiem nākotnē būs nepieciešamas daudzveidīgas profesionālās iemaņas, ko parasti dēvē par karjeras *portfolio*. Tagad esam sapratuši, ka nākotnē mūziķa dzīves veids ietvers kaut ko vairāk nekā uzstāšanos koncertos un skaņu ierakstu veikšanu: ir nepieciešama daudz plašāka spēja izprast mūzikas sabiedrisko nozīmi. Tie ir izaicinājumi, bet es jūtu, ka audzēkņi ir gatavi sastapties ar tiem. Viņiem ir pat vēl viena liela priekšrocība salīdzinājumā ar gados vecākiem mūziķiem: mūsdienās mūzikas skolas un iestādes veicina un atbalsta šāda veida eklektiku, pret kuru 20. gadsimta klasiskās mūzikas pasaulē lielākoties izturējās ar neiecietību.

GM: Kādas ir Jūsu ikdienas pedagoģiskās problēmas un kā Jūs tās risiniet?

ER: Manuprāt, nav ikdienas problēmu, katra situācija ir unikāla. Bet vispār es uzskatu, ka lielākā daļa sekmīgo studentu cieš vienīgi no pārdomu, no refleksijas trūkuma: ja ir kāda lieta, kas nav patiesīga viņu interpretācijā, tad tā vienkārši radusies tikai no informācijas trūkuma par to, kam tad būtu jāpievērš uzmanība. Kad Džonam Keidžam (*John Cage*) reiz palūdza nosaukt mūzikas definīciju, viņš atbildēja: "Mūzika ir uzmanības pievēršana skaņām". To mūsu studenti bieži vien pilnīgi aizmirst. Un, kad ir atmodināta viņu uzmanība skaņas izpratnei, viņi parasti atrod sev piemērotu un pārlicinošu risinājumu. Es nesen izjutu vislielāko gandarījumu, strādājot Somijā un Londonā ar studentiem, kas lieliski atskaņoja skaņdarbus, man vispār pavisam svešus. Taču, kopīgi ar viņiem pētot partitūras, mēs spējam izveidot interpretāciju, balstoties uz mūzikas pamatelementiem, kurus viņi bija pilnībā ignorējuši galvenokārt tāpēc, ka viņi rūpējās vienīgi par *izpildīšanu*, nevis par *interpretāciju*. Tas, kā šie studenti ar sajūsmu mācījās „pievērst uzmanību” un dramatiskās pārmaiņas, ko tas radīja viņu spēlē, mani dziļi

aizkustināja. Tas ļauj man domāt, ka es varu piedāvāt studentiem tādu pieeju, kas atbrīvo viņu iedzimto muzikalitāti un iztēli, kad nav obligāti jāstāsta viņiem, kā spēlēt. Tas ir bezgalīga prieka avots.

GM: Vai sadarbība ar kolēģiem – kamerģimēziskas skolotājiem rada kādas īpašas problēmas?

ER: Šajā ziņā vienmēr būs kādas problēmas, kā tas ir tad, kad dažādi skolotāji strādā ar vienu un to pašu ansambli un dod viņiem pretrunīgus norādījumus. Attiecībā uz studentiem, kuri ir jau pietiekami nobrieduši, es vispār nesaskatu tur neko negatīvu, jo pretruna liek studentam domāt un pašam izlemt. Filozofijā mēs jau sen esam sapratuši, ka sintēze rodas piedāvāto antitēžu konfrontācijas rezultātā! Man ir sajūta, ka varu daudz mācīties no kolēģiem, pat no tiem, kuru idejas man šķiet problemātiskas, un es joprojām mīlu nodarbību un meistarklašu vērošanu vairāk nekā apmeklēt koncertus; man ir bezgala aizraujošs mācīšanās process, un es uzskatu studentu pārtapšanas procesu tajā par izcilāku cilvēciskās izteiksmes veidu nekā pati visaugstākā teātra māksla.

Mums bija ļoti interesants eksperiments nesenajā ECMTA sanāksmē Somijā, kur skolotājiem bija uzticēts, kopīgi sadarbojoties, mācīt kameransambļus, ar kuriem viņi nebija pazīstami. Tas man bija lielisks laiks, strādājot kopā ar kolēģiem no Igaunijas un Somijas ar Krievijas un Somijas studentiem, un es uzzināja daudz ko jaunu; citi gan uzskatīja, ka tas bija tikai apgrūtinājums, pastāvīgi reaģēt uz otru skolotāju, nevis koncentrēties uz studentiem. Vai tā ir problēma? Mums vienkārši ir jāatzīst, ka, lai strādātu efektīvi, dažādām personībām ir nepieciešami atšķirīgi nosacījumi, un būtu jānoraida sistemātisku tā saukto *inovāciju* pielietošanu.

GM: Cik lielu uzmanību Jūs veltāt metodikas (pedagoģijas, psiholoģijas) jautājumiem?

ER: Darbā ar ECMTA es esmu pastāvīgi interesējies par kolēģiem, par viņu praktisko darbu un metodēm, un man bieži ir bijusi izdevība rakstīt par to, ko viņi dara. Bet es pārsteidzoši maz laika pavadu, pašam veicot pētījumus šajās jomās: sistēmas pamati manai attieksmei un pieejai jau ir izveidojušies, un tāpēc tagad man ir daudz lielāka vēlme gremdēties pašā mūzikā. Es esmu pateicīgs Guntai Melbārdei, kad pirms kādiem gadiem viņa palūdza mani uzrakstīt rakstu šim jūsu žurnālam par manu pedagoģisko stratēģiju, mācot stīgu kvartetus bērniem Vasaras Stīgu akadēmijā Blūmingtonā (*Summer String Academy in Bloomington*). Lai gan es kā muzikologs esmu publicējis daudz analītisku rakstu, šī bija pirmā reize, kad mēģināju sistematizēt pats savus uzskatus par kamerģimēziskas mācīšanu. Bet arī tagad, tāpat kā toreiz, es jūtu, ka mācīšanas teorijai ir jānāk pēc prakses, un nevis otrādi.

Taču es ar savām atsauksmēm, novērtējumu un kā padomdevējs aktīvi piedalos semināros, ko organizē Gildhola (*Guildhall*), parasti kopā ar speciālistiem, kas vispār nav mūziķi, bet kas paver jaunas perspektīvas un pievērš mūsu uzmanību jaunākajiem pētījumiem. Esmu konstatējis, ka daudz kas no tā saskan ar manu izveidojušos pārliecību par to, kā dalīties ar informāciju un motivēt savus skolēnus.

GM: Vai Jūs esat sadarbojies ar mūsdienu komponistiem - laikabiedriem?

ER: Kad es uzstājos kā vijolnieks, man bija tas gods spēlēt vairāku ievērojamu komponistu mūziku, daudzi no kuriem ir labi pazīstami visā pasaulē, piemēram, Edisons Deņisovs, Sofija Gubaidulina, Franko Donatoni, vai *Georges Aperghis* un citi savukārt ir labi pazīstami Francijā, piemēram, *Thierry Blondeau*, *Jérôme Combier* vai *Stéphane Leach*. Skolā es ar entuziasmu piedalījos Jaunās Mūzikas ansambļos, un, kad pārcēlos uz Parīzi, es biju pārsteigts par jaunās mūzikas grupu skaitu un kvalitāti, un daudzveidīgo jaunās mūzikas valodu, un centos pats spēlēt tik daudzus ansambļos, cik vien spēju.

Bet mani tuvākie sakari ar jauno mūziku veidojās kā muzikologam, kad es rakstīju un stāstīju par Stīva Reiha (*Steve Reich*) un Džona Adamsa (*John Adams*) mūziku apvienībā „*Cité de la Musique*” Parīzē, un dziļāk izpētīju eksperimentālās teātra mūzikas kustību 70-jos gados Francijā, jo sevišķi *Georges Aperghis* darbus, kura mūzika un mūzikas novirziens man pašam kļuvis par īpašu bagātību. Un vissvarīgākais – mana kā *ProQuartet* Parīzē pedagoģiskā konsultanta loma deva iespēju divreiz noorganizēt meistarklases ar leģendāro Ģērgu Kurtāgu (*György Kurtág*), katru reizi piedaloties sešiem jaunu profesionālo kameramūziķu ansambļiem. Kaut gan man nebija jāspēlē, bet vērojot, kā Kurtāgs savu mūziku māca dažādiem ansambļiem, guvu, iespējams, vissatriecošāko muzikālo pieredzi visā savā līdzšinējā dzīvē. Un nebija nekas neparasts – redzēt mūziķus raudot sajūsmas asaras šīs sesijas beigās.

GM: Jūs esat ECMTA Valdes priekšsēdētājs. Kāda ir Jūsu loma saistībā ar kameramūzikas skolotājiem?

ER: Kā ECMTA Valdes priekšsēdētājs, es saskatu, ka mana un asociācijas loma kopumā ir – veicināt pieredzes apmaiņu un draudzību. Es neatrodos šajā postenī, lai pateiktu kādam, kā lietas ir jādara, un neticu, ka vispār pastāv viens ideāls risinājums jebkurai problēmai. Es arī ļoti strikti uzskatu, ka mūsu asociācijai nav nepieciešams dublēt starptautiskā līmenī to, ko visi tās locekļi jau tā dara ar lielu prasmī un ziedošanos: mums nav nepieciešams vairāk konkursu, festivālu vai akadēmiju! Bet kas mums ir vajadzīgs – tā ir vieta, kur satikties, struktūra, kas veicina atklāsmes, savstarpēju sadarbību un pieredzes apmaiņu. Mans darbs tad ir atbalstīt šīs pamatvērtības, cik vien labi varu. Mana dzīve ir kļuvusi nesalīdzināmi bagātāka, pateicoties šīm sanāksmēm un korespondencei ar kolēģiem, un es gribu ticēt, ka katram dalībniekam, kurš iesaistījies šajā piedzīvojumā kopā ar mums, būs tāds pats iespaids.

Taču muzikālā izglītība ir lielās briesmās; pašreiz notiekošās pārmaiņas Eiropas institūcijās un valdības atbildības degradācija sociālajā un kultūras jomā ir satraucošas. Daudzi mūzikas departamenti izzūd, dažkārt veselām konservatorijām draud likvidēšana. Šādā situācijā spēku koordinēšana, sadarbošanās, sazināšanās, un, jā, pat arī lobēšana, kļūst par vajadzīgām pašaizsardzības formām. Šī iemesla dēļ ECMTA nesen pievienojās Eiropas Mūzikas Padomei (*European Music Council*), un atjaunoja sakarus ar Eiropas konservatoriju asociāciju (*Association européenne des conservatoires*). Kad esam apdraudēti, mēs nevaram palikt vieni.

GM: Mūsu Fonds „Muzicējam kopā ar draugiem”, kā arī daudzi kameramūzikas skolotāji no citām Baltijas valstīm (Lietuvas, Igaunijas) – mēs jūtam Jūsu patiesu interesi un sirsnīgu atbalstu mūsu darbam. Kā Jūs to varat izskaidrot?

ER: Mana pirmā priekšsēdētāja pilnvaru termiņa sākumā 2009.gadā skolotāji no Baltijas valstīm mani pārsteidza ar savu klātbūtni ECMTA, un es ievēroju, ka mūsu iepriekšējā priekšsēdētāja [*Merja Soisaari-Turriago*] jau bija piedalījies Atbalsta fonda „*Muzicējam kopā ar draugiem*” aktivitātēs. Manā pirmajā rakstā žurnālam *Ensemble Magazine*, es rakstīju par Baltijas valstu mūzikas akadēmiju studentu Starptautisko kamermūzikas festivālu, un to ciešo sadarbību daudzu gadu garumā. Pamazām es sapratu, ka kaut kas īpašs ir noticis šajās valstīs, par kurām es agrāk vispār neko daudz nezināju. Un tā, kad saņēmu pirmo ielūgumu piedalīties žūrijas darbā Fonda organizētajos ikgadējos Starptautiskajos bērnu un jauniešu kamermūzikas festivālos/konkursos *Muzicējam kopā ar draugiem*, es to pieņēmu ar lielu ziņkāri. Tas, ko es atklāju un ko es joprojām atrodu katrā apmeklējumu reizē, ir kamermūzikas pedagoģijas kultūra, kam piemīt gan izsmalcināts muzikālais jūtīgums, gan dziļas cilvēciskas vērtības. Es redzu bērnus, kam ir stabilas instrumentālās prasmes, kuri muzicē ar pārliecību, pierādot savu māksliniecisko izpratni; bērnus, kam ir siltas un sirsnīgas attiecības ar saviem skolotājiem un ar kolēģiem – skolas biedriem, kas rada lielu prieku uzstājoties un vienam otru klausoties; un kur iestādes, šķiet, zina, kā nodrošināt gādīgu atmosfēru. Es redzu skolotājus, kuri ir zinātkāri un atjautīgi. Īsāk sakot, es uzskatu, ka par šīm lielākajās pamatvērtībām Baltijas valstīs ir stingra pārliecība; tajās tiek atbalstīta laba kamermūzicēšanas prakse, un esmu par to dziļi aizkustināts. Es tur jūtos gluži kā mājās.

Kad uzzināju, ka arī jūsu institūcijas ir briesmās, ka budžeti tiek samazināti, ka muzikālās izglītības vieta un loma katrā valstī tiek novērtēta arvien zemāk un zemāk, es jutu, ka manī pieaug milzīgs sašutums: kā tas ir iespējams, ka tādas nacionālās bagātības netiek novērtētas? Bet, pat atrodoties šajās grūtībās, Baltijas valstu kolēģu reakcija parāda solidaritāti un mērķu stingrību, kam ir jākalpo par piemēru visiem mūsu kolēģiem. Nesenie notikumi Latvijas Mūzikas akadēmijā ir tam pierādījums.

GM: Kādas ir Jūsu cerības attiecībā uz jaunajiem kamermūziķiem?

ER: Viņiem vajadzētu saprast, ka spēlēt kamermūziku patiešām ir kas daudz vairāk nekā tikai pati mūzika; kamermūzicēšana - tas ir īpašs klausīšanās un sadarbošanās veids. Tas ir dzīves veids.

GM: Kāds būtu jūsu novēlējums mums – skolotājiem?

ER: Lai arī jūs uzskatītu, ka kamermūzicēšanas praktisko iemaņu mācīšana ir daudz kas vairāk par pašu mūziku. Mums ir jāapliecina, jāizstāv un jāiestājas par to, ka tas, ko mēs mācām, ir būtiskas prasmes, lai saglabātu tāda veida sabiedrību, kurā tieši cilvēcisko attiecību kvalitāte tiek vērtēta augstāk par visu.

GM: Paldies Jums par šo sarunu!

(Tulkoja Gunta Melbārde)

KAMERMŪZIKA: PEDAGOĢIJA un PSIHOLOĢIJA

JUNIO KIMANENS, pianists. Absolvējis *Sibeliusa akadēmiju*. Papildinājies Parīzē pie prof. *Konstantina Bogino*.

Kamermūzikas un klavierspēles pasniedzējs *Espoo* un *Rietumhelsinku Mūzikas institūtos*. Viņa vadīto kameransambļu un klavieru klases studenti guvuši daudzas godalgotas vietas nacionālajos un starptautiskajos konkursos. Prof. Kimanens ir Somijas Klavierskolotāju asociācijas Valdes loceklis. Ir uzstājies daudzos festivālos gan kā solists, gan kā kamermūziķis Somijā un ārvalstīs kopā ar mūsdienu pašiem izcilākajiem mūziķiem. Kopš 2002.gada Junio Kimanens ir ievērojamo *Kuhmo Kamermūzikas meistarkursu* mākslinieciskais vadītājs, kā arī viens no aktīvākajiem Starptautiskā kamermūzikas festivāla *FesTaRi* organizētājiem un meistarklašu vadītājiem.

PAR KAMERMUZICĒŠANAS PRASMĒM

Kamermūzikas mācīšana dod studentiem svarīgas prasmes kā mūziķiem un kā cilvēkiem

Aizņemti vienlaikus ar norādījumu sniegšanu par frāzējumu, līdzsvaru utt., mēs, kamermūzikas skolotāji, dažkārt aizmirstam, cik patiesībā svētīgu darbu mēs darām. Vienkārši mācot studentus būt labākiem kamermūziķiem, mēs reāli palīdzam viņiem veidot vairākas būtiskas īpašības un prasmes gan kā mūziķiem, gan kā personībām kopumā. Šajā sakarā jāatzīst, ka, spēlējot kamermūziku augstā līmenī, ir nepieciešams plašs svarīgu iemaņu diapazons – vēl papildus labām instrumentālām prasmēm.

Nemēģinot sniegt lekciju par to, kā mācīt šādas lietas, es došu īsu, lai arī ne gluži visaptverošu sarakstu ar īpašībām, kas, manuprāt, tiks uzlabotas, konsekventā veidā studējot kamermūziku.

Instrumentālās spējas

Labam kamermūziķim nākas saskarties ar pastāvīgu izaicinājumu – sava instrumenta iespēju robežām. Jāsaka, ka labam solistam notiek tāpat, bet te ir neliela atšķirība. Kamermūzikā ir ļoti daudz adaptīvu un atdarinošu elementu starp dažādiem instrumentiem. Atšķirīgi tembri, frāzējuma veidi, artikulācija, mūzikas elpas un pat intonācija starp dažādiem instrumentiem ir interesanti izaicinājumi, kā to pārspēt, mēģinot saskaņot savu spēles veidu ar citiem. Tas rezultātā radīs plašāku muzikālās izteiksmības un plašāku tehnisko iemaņu līdzekļu arsenālu. Es, piemēram, esmu liecinieks tam, kā patīkami uzlabojas pianistu *legato* spēle un stīdzinieku locīņa vešanas tehnika kamermuzicēšanas laikā.

Klausīšanās vairākos līmeņos

Man ir tāda sajūta, ka cilvēku spēja klausīties ir sabojāta kopumā. Mūsu vide kļūst pastāvīgi arvien vairāk piesārņota ar troksni un, no otras puses, jo īpaši mūsu rietumu kultūra, iedrošina cilvēkus iet šai ziņā vēl tālāk, cenšoties panākt lielāku, sev citu pievērstu uzmanību. Kamermuzicēšana kalpo kā ļoti labs pretlīdzeklis šīm tendencēm. Kamermūzikā ikvienam ir jāspēj klausīties katru sadarbības partneri atsevišķi, visu ansambli kopumā un katram pašam

A wide-angle photograph of a grand piano recital on a stage. Two pianists, an older man on the left and a younger man on the right, are seated at a large black grand piano. The stage is illuminated by warm, golden light, and the background is dark wood paneling.

Daudzslāņaina komunikācija

17

vairākiem cilvēkiem spēlēt kopā, patiešām padara grūtāku to veikt perfekti – it sevišķi, ja mēs domājam, ka perfekti nozīmē to pašu, bet kā invariantu. Tomēr gan atbildība par veiksmīgu sniegumu un fakts, ka šāda veiksmīga uzstāšanās nenovēršami būs katru reizi citāda, lielākajai daļai mūziķu ir psiholoģiski vieglāka, uzstājoties ansablī, nekā darot to vienatnē. Kamermūzikas priekšnesuma nestabilais raksturs vēl prasa labas iemaņas refleksīvajās un improvizēšanas darbībās. Vienmēr ir nepieciešams vienoties par daudziem interpretācijas aspektiem un praktizēt to arī visiem kopā, bet nemācoties (un nemācot) izpratni par to, ko dara citi spēlētāji un kā reaģēt uz negaidītiem momentiem muzicēšanas laikā, mēs pakļausim citus dalībniekus riskam, kas var kaitēt viņu sniegunam.

Atbildības izjūta gan par mūziku, gan par pasākumu

Uzticamība ir viena no laba kamermūziķa svarīgākajām īpašībām. Kā jebkurā komandā, neviens nekad nedrīkst atstāt savu komandas biedru nelaimē. Gluži pretēji, kamermūzikā vajadzētu atbalstīt līdzspēlētāju tik labi, cik vien iespējams. Reizēm tas nozīmē – pakāpties malā, dažkārt – „pavirzīt” viņu uz priekšu vai „pavilkt” atpakaļ, nomierinot vai aktivizējot. Uzticams komandas biedrs domā par citiem arī ārpus koncertzāles. Viņš/viņa piešķir augstu prioritāti visam šim kamermūzikas projektam, kārtīgi vingrinās katrs sava instrumenta

partijas un ieplāno arī pietiekami daudz laika ansambļa kopējiem mēģinājumiem. Šīs ir lietas, ko reizēm saprot ar lielām grūtībām, jo īpaši bērni, bet arī apbrīnojami bieži pat pieaugušie.

J. Kimanens ar studentiem FESTARI meistarklasēs Espoo 2009.g.un Rīgā 2011.g.

Secinājumi

Labas komunikācijas prasmes, izturība pret nestabilitāti, spēja improvizēt un rīkoties refleksīvi, atbildības izjūta, – tās visas ir augstu cienītas kvalitātes jebkurā vietā, un mana pieredze liecina, ka lielākajai daļai izcilāko mūziķu patiešām šīs prasmes ir gan muzicēšanā, gan ikdienas dzīvē. Ir veikti daudzi pētījumi par to, kā mūzikas studiju ietekmē palielinās mūsu individuālās spējas. Kamermūzikas studēšana galvenokārt, protams, papildus dod mums labu stimulu mūsu spējām arī sociālajā jomā. Kamermuzicēšana ir arī viens no visefektīvākajiem veidiem, kā apgūt sava instrumenta spēli gan mācību laikā, gan skolas gadiem beidzoties. Ņemot vērā to visu, es dažreiz brīnos, kāpēc kamermūzika netiek atbalstīta vairāk, labāk nekā šobrīd, un kāpēc daudzās mūzikas skolās un universitātēs joprojām izturas pret to kā pret ko mazāk nozīmīgu.

Lai gan veidot lieliskus priekšnesumus mums kā kamermūzikas skolotājiem joprojām ir svarīgākais īstermiņa uzdevums, bet tomēr būtu jāpatur prātā, ka kamermūzikā nav ātro, vieglo *īsceļu* (*shortcuts*). Mums ir jāredz lietas plašākā perspektīvā un vismaz jācenšas palīdzēt mūsu studentiem veidot pieminētās prasmes. Viss tas silda manu sirdi, aptverot, ka mūsu darbs ir ne tikai mācīt kļūt par labākiem mūziķiem, bet arī dot studentiem vairāk universālu spēju, kas viņiem sniegs labumu visa mūža garumā.

(Tulkoja Gunta Melbārde)

MŪSU PIEREDZE

Petras Kunca, vijolnieks,

vijoļspēles un kamermūzikas profesors.

Pēc Lietuvas mūzikas akadēmijas absolvēšanas studējis Maskavas konservatorijā. Papildinājis savu

vijoļspēles un kamermuzicēšanas meistarību

Ungārijā, Somijā, Spānijā, Zviedrijā, Dānijā un

Austriijā. No 1964. līdz 1974. gadam – pedagogs

M.K. Čurlona Mākslu skolā Vilnā. Kameransamblu

katedras vadītājs (1996-2008) Lietuvas Mūzikas un teātra akadēmijā, kur viņa klasi absolvējuši vairāk kā

200 jaunie mūziķi. Ilgus gadus muzicējis stīgu

kvarteta *Vilnius Quartet* sastāvā, joprojām uzstājas ar sīgu kvartetu *Akadēmija*. Lietuvas nacionālās balvas

(1979) laureāts. ECMTA Valdes loceklis. Bieži vada

meistarklases gan Lietuvā, gan ārvalstīs.

Biržu Starptautiskās radoši-izglītojošās nometnes

mākslinieciskais vadītājs.

***Starptautiskā radoši-izglītojošā nometne Biržai –
ECMTA lolojums***

Lietuvas pilsētā Birži (*Biržai*) septembra sākumā notika 3. Starptautiskā radoši-izglītojošā nometne „Muzicēsim kopā”. Vēsturiski šo pasākumu jau no paša sākuma raksturo aktīva sadarbība starp Baltijas valstu mūzikas skolām – Lietuvas, Latvijas un, kopš 2013.gada, arī Igaunijas. Nometne vieno skolotājus – dažādu žanru kameransamblu pasniedzējus no tām valstīm, kurās augstu tiek vērtēta kameramūzikas apguves loma jaunatnes radošās attīstības procesā.

Doma par radoši-izglītojošas nometnes izveidi radās pateicoties morālam atbalstam, ko sniedza 2007.gadā Somijā dibinātā Eiropas Kamermūzikas skolotāju asociācija (ECMTA). Šobrīd Asociācijā apvienojušās dažādas, ar kamermūziku saistītas Eiropas institūcijas, sākot no bērnu mūzikas skolām, konservatorijām, mūzikas augstskolām, līdz ar dažādām citām asociācijām un starptautiskiem festivāliem, kā arī individuālie biedri.

Biržu radoši-izglītojošās nometnes dibinātāji ir Lietuvas mūziķu savienība (prezidente Audrone Žigaitė-Nekrošienė) un Biržu mūzikas skola, kura nosaukta pazīstamā komponista Vlada Jakubena vārdā (direktore Rima Zuoziene, direktores vietniece – Ramute Petronīte). Abas šīs organizācijas vieno kopēja dalība ECMTA. Piedalīšanās starptautiskās asociācijas darbā paplašinājusi iespējas apmainīties ar informāciju par mūzikas pedagoģijas jautājumiem, par jauniešu kameransambļu koncertdarbības aktivizēšanu dažādās Eiropas valstīs, to skaitā Lietuvā, Latvijā un Igaunijā. Birži ģeogrāfiski ir pavisam tuvu Latvijai, tādēļ jau no paša sākuma izveidojās plaši radoši kontakti ar kolēģiem no kaimiņvalsts mūzikas mācību iestādēm: Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju, Jāzepa Mediņa Rīgas 1.mūzikas skolu, Atbalsta fondu „*Muzicējam kopā ar draugiem*”, bet kopš 2013.gada – arī ar Limbažu, Engures un Jelgavas mūzikas skolām. Šogad mūsu nometnei pievienojās arī Heino Ellera Tartu mūzikas

skola (Igaunija). Tādējādi pirmoreiz tieši Biržu nometnē īstenojās iecere sanākt kopā mūzikas pedagogiem no institūcijām un skolām, kas visas ir institucionāli ECMTA biedri.

Nometnes radošā atmosfēra palīdzēja gan pedagogiem, gan viņu sagatavotajiem ansambļiem jau pašā mācību gada sākumā noticēt savam talantam, pilnveidot zināšanas un attīstīt kopāmuzicēšanas skatuviskās iemaņas. Šogad Nometnes meistarklasēs īpaši spilgti izpaudās saskarsmes brīvība un dabiskums starp dalībniekiem un viņu pedagogiem – meistarklašu vadītājiem. Risinājās dzīvas, radošas sarunas, pieredzes apmaiņa un dalīšanās ar repertuāru. Nometnē liela uzmanība tiek veltīta tam, lai ansambļu dalībniekiem attīstītos iemaņas muzicēšanas laikā vērīgāk klausīties vienam otru, lai viņi iedziļinātos atskaņojamā skaņdarba partitūras niansēs. Nometnē neeksistēja valodas barjeras: brīvi plūda gan lietuviešu, latviešu, igauņu, gan angļu, vācu, franču un krievu valodas. Acīmredzot šī pasākuma radošā gaisotne kļuvusi pietiekami lietišķa un pievilcīga, jo ar katru gadu dalībnieku skaits aug. Šogad vēlēšanos kopā muzicēt bija izteikuši vairāk kā 100 dalībnieku – stūdzinieki, pūtēji, pianisti un pat klavesinisti.

Neapšaubāmi, galvenais Nometnes mērķis – ansambļu muzicēšana, kurai jau no paša sākuma ir ļoti svarīga skolotāju empātijas izjūta, viņu prasmes savstarpējā saskarsmē, prasme piedalīties un vadīt izvēlēta repertuāra atskaņošanu. Šī mērķa vadīti šogad bija kopā sanākuši 50 skolotāji – aktīvi klausītāji no Lietuvas, Latvijas un Igaunijas.

Biržu radoši-izglītojošās nometnes pastāvīgie draugi ir arī vairākas Lietuvas mūzikas skolas: M.K.Čurļoņa Nacionālā Mākslu skola, J.Naujaļa Mūzikas ģimnāzija, Kauņas 1.mūzikas skola, Viļņas B.Dvarjoņa desmitgadīgā mūzikas skola, Viļņas Žirmūnu rajona mūzikas skola, R.Limana Rokišķu mūzikas skola. Šogad viņiem pievienojās arī Birštonu Mākslu skola. Koncertos piedalījās 25 dažādi ansambļi. Vairāki no tiem tika uzaicināti piedalīties koncertā, kas veltīts Starptautiskajai Mūzikas dienai, ko 1.oktobrī Viļņas Rātsnamā organizē Lietuvas Mūziķu savienība.

Uzmanību un diskusijas piesaistīja pirmoreiz organizētās lekcijas par neformālās muzikālās izglītības tēmām, kuras vadīja: Lietuvas edukoloģijas universitātes docents, dr. R.Vitkauskas, ECMTA prezidents, Gildholas Mūzikas un Teātra skolas profesors dr. E.Rotšteins, Atbalsta fonda „*Muzicējam kopā ar draugiem*” dibinātāja un vadītāja, Jāz. Mediņa Rīgas 1.mūzikas skolas skolotāja G.Melbārde, H.Ellera Tartu mūzikas skolas direktore K.Leivategija, Lietuvas Mūzikas un Teātra akadēmijas docente A.Žigaitīte-Nekrošiene un profesors P.Kunca. Atsauksmes un interese liecina, ka šo jaunievedumu katrā ziņā ir vērts turpināt arī nākošās nometnes pasākumos 2014.gada septembrī. Visas pieminētās personības vadīja arī kameramūzikas un ansambļu spēles pilnveidošanas meistarklases. Tām pievienojās pedagogi – eksperti no M.K.Čurļoņa Nacionālās Mākslu skolas R.Kalnaite (čells), A.Ladiga (tūba), kā arī baroka mūzikas speciālists V.Norkūnas (klavesīns).

Noteikti jāpiemin Biržu novada dabas un vēstures nozīmi, kas pozitīvi iespaido šīs radoši-izglītojošās nometnes atmosfēru. Pilsēta atrodas gleznainā Šīrvēnu ezera krastā, kam blakus slejas senā Biržu pils un Evaņģēlisko reformātu baznīca. Šo majestātisko ēku telpās skanēja klasiskā un iemīļotā mūzika, ko ar prieku un iedvesmu atskaņoja 3.Starptautiskās radošās nometnes talantīgā jaunatne. Biržu klausītāju interese un uzmanība pārspēja visas cerības. Likās, ka arī zilās debesis, vasarīgi siltā saule un pat baltie gulbji ezerā veicināja visu šo radoši piepildīto dienu panākumus.

Biržu pilsētas mērs, I.Verzienes kundze 3.Starptautiskās radošās nometnes bukletā ierakstījusi šādus vārdus: „Vētrainās, bet dažkārt arī pelēkās ikdienas vidū šāda mēroga pasākumi, kurus organizē mūzikas skolas, stiprina garu, dāvā cerību.” Dr. E.Rotšteins, ECMTA prezidents savā elektroniskajā vēstulē no Londonas mums atsūtīja šāda rindiņas: „Nometnes koncerti Biržu Pašvaldības namā, kā arī Biržu pilī un Evaņģēlisko reformātu baznīcā bija labas, jaunas ieceres piepildījums. Kvalitatīvi augstā līmenī bija teorētiskās lekcijas. Esmu dziļi pateicīgs par iespēju vēlreiz viesoties Biržos. Nometne paplašinās gan formas, gan satura ziņā. Mēs visi izjutām, ka kopā sanākušo pedagogu un jauniešu entuziasms pieaug. Esmu laimīgs par iespēju būt kopā ar tik daudziem kolēģiem un izteikt viņiem pateicību par sadarbību ar ECMTA.” Savas domas par Biržu nometni viņš ir izteicis arī savā rakstā, kas ievietots ECMTA interneta portālā.

Noslēgumā es vēlētos atzīmēt Latvijas mūzikas skolu ansambļu augsto profesionālo līmeni. Pirmkārt, viņu izpildījums izceļas ar pareizām individuālās instrumentālās spēles un ansambļa muzicēšanas proporcijām. Priecē, ka šīs īpašības piemīt ne tikai Jāz. Mediņa Rīgas 1.mūzikas skolas ansambļiem, bet arī jaunajiem kameramūziķiem no Limbažu, Engures un Jelgavas mūzikas skolām. Otrkārt, harmoniskā, dabiskā latviešu kameransambļu muzicēšanas maniere var būt labs piemērs viņu lietuviešu kolēģiem – jauniešiem. Pats par sevi saprotams – nākošgad latviešu jauno kameramūziķu, kā arī viņu vienaudžu no Igaunijas dalība Nometnē ir ļoti vēlama un gaidīta.

(Tulkoja Gunta Melbārde)

KOLĒGI STĀSTA

Normunds Dreģis,

Latvijas Orķestru asociācijas dibinātājs un Valdes priekšsēdētājs, Latvijas Nacionālās operas diriģents, Jāzepa Mediņa Rīgas 1. mūzikas skolas kamerorķestra *Armonico* mākslinieciskais vadītājs un Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas simfoniskā orķestra diriģents. Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā ieguvis profesionālo maģistra grādu mūzikā, mākslas bakalaura grādu simfoniskā orķestra diriģēšanā pie prof. Viestura Gaiļa un bakalaura akadēmisko grādu kordiriģēšanā pie prof. Imanta Kokara. Profesionāli pilnveidojies Ķelnes Mūzikas augstskolā pie prof. Folkera Vangenheima (*Volker Wengenheim*), Sibēliusa akadēmijā Helsinkos pie prof. Eri Klasa (*Eri Klaas*) un meistarkursos Štutgartē pie prof. Helmūta Rillinga (*Helmuth Rilling*).

Sadarbojies ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri, Liepājas simfonisko orķestri, Jauno Reinas kamerorķestri (*Neues Rheinisches Kammerorchester*), Dienvidvestfālenes Filharmonijas orķestri (*Südwestfälische Philharmonie Orchester*) un senās mūzikas ansambli *Ludus*. Koncertējis Igaunijā, Lietuvā, Polijā, Vācijā, Austrijā, Francijā, Itālijā un Anglijā. Diriģenta repertuārā ir vairāk nekā 20 operas, baleti un operetes, kā arī latviešu, krievu un Rietumeiropas komponistu simfoniskā mūzika.

Diriģents apbalvots ar Rīgas domes Kultūras departamenta Goda rakstu (2007), Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Valsts Kultūrizglītības centra Atzinības rakstu (2004). Rīgas Latviešu biedrības domnieks un Latvijas Teātra darbinieku savienības biedrs.

PAR LATVIJAS ORĶESTRU ASOCIĀCIJU un TĀS 1. FESTIVĀLU

Doma par Latvijas bērnu-jauniešu simfonisko orķestru, kamerorķestru un stīgu orķestru apvienošanās vienā organizācijā, kura uzņemtos iniciatīvu saliedēt, veicināt un attīstīt Latvijas jauniešu orķestru radošo darbību, virmoja gaisā jau vairākus gadus. Arī man, strādājot vairāk nekā desmit gadus mūzikas izglītības nozarē un vadot gan mūzikas vidusskolu, gan mūzikas un mākslas skolu orķestrus, bija nobriedusi ideja par orķestru asociācijas dibināšanu, kurā apvienotos ne tikai Latvijas bērnu-jauniešu, bet arī amatieru un pusprofesionālie stīgu orķestri, kamerorķestri un simfoniskie orķestri.

2012. gada sākumā es saņēmu uzaicinājumu ar Jāzepa Mediņa Rīgas 1. mūzikas skolas kamerorķestri *Armonico* piedalīties 9. Eiropas Orķestru Federācijas (*EOFed*) festivālā Tallinā, kā arī vadīt šī starptautiskā festivāla apvienoto orķestru meistarklases. *EOFed* jau kopš 1988. gada organizē Eiropas jauniešu, amatieru un pusprofesionālo orķestru festivālus un meistarklases. Šajā festivālā, kurā piedalījās vairāk nekā 700 dalībnieku, tajā skaitā 26 jauniešu, amatieru un pusprofesionālie orķestri no 13 Eiropas valstīm, tikos ar vairākiem diriģentiem, orķestru vadītājiem un dažādu Eiropas valstu orķestru asociāciju pārstāvjiem. Runājām un apmainījāmies viedokļiem par mūzikas izglītības sistēmu un orķestru muzicēšanas kultūru Eiropas valstīs. Piedalījās ģenerālajā asamblejā, kur diskutējām arī par kolektīvās muzicēšanas nozīmību un *EOFed* lomu Eiropas orķestru radošajā darbībā. Federācijas prezidents Daniels Kellerhals (*Daniel Kellerhals*) un Igaunijas simfonisko orķestru asociācijas (*ESOL*) prezidents Juri-Rūts Kangūrs (*Jüri-Ruut Kangur*) dalījās ar savu organizatorisko pieredzi un mudināja mani uzņemties iniciatīvu orķestru asociācijas izveidei Latvijā. Tas man deva papildus impulsu

un nostiprināja pārliecību, ka jau tuvākajā laikā ir jāuzrunā Rīgas un visu Latvijas novadu jauniešu orķestru diriģenti, jāizstrādā statūti un jādibina orķestru asociācija. 2012. gada 24. oktobrī, sanākot kopā aktīvākajiem Latvijas bērnu-jauniešu simfonisko orķestru un kamerorķestru diriģentiem, kā arī orķestru pārstāvjiem un mūzikas skolu direktoriem (kopā 18 dibinātāji), kopsapulcē apstiprinājām statūtus un pieņēmām lēmumu par Latvijas Orķestru asociācijas (LOA) dibināšanu.

Latvijas Orķestru asociācijā patlaban ir apvienojušies 26 orķestri (8 simfoniskie orķestri, 16 kamerorķestri un 2 stīgu orķestri) no visas Latvijas. Tie ir gan augstskolu, vidusskolu, gan mūzikas un mākslas skolu orķestri no Rīgas, Vidzemes, Kurzemes, Zemgales un Latgales. Asociācijas mērķus esam izkristalizējuši vairākās diskusijās un ierakstījuši LOA statūtos:

1. veicināt un attīstīt Latvijas bērnu-jauniešu, kā arī amatieru simfonisko orķestru, kamerorķestru un stīgu orķestru radošo darbību Latvijā un ārpus tās robežām;
2. sekmēt jaunu orķestru dibināšanu Latvijā;
3. veidot un uzturēt izpratni par kolektīvās muzicēšanas nozīmību Latvijā un pasaulē;
4. veicināt reģionālo kultūrpolitiku un sabiedrības integrācijas procesus Latvijā.

Lai sekmētu Latvijas bērnu-jauniešu simfonisko orķestru, kamerorķestru un stīgu orķestru radošo sadarbību, veidotu regulāru koncertdzīves apriti, veicinātu jauniešu orķestru repertuāra radīšanu, kā arī rosinātu savstarpējo kolektīvu vadītāju un orķestra diriģentu darba pieredzes apmaiņu, viens no LOA pamatuzdevumiem ir organizēt dažādus kultūras pasākumus, tai skaitā festivālus, sadarbības koncertus, meistarklases, seminārus un radošās nometnes.

Koncepciju par bērnu-jauniešu simfonisko orķestru, kamerorķestru un stīgu orķestru festivālu, kā vienu no LOA statūtos iekļautajiem uzdevumiem, es prezentēju LOA kopsapulcē šī gada 14. februārī. Ņemot vērā starptautisku pieredzi un manu sadarbību ar Eiropas Orķestru Federāciju, es ļoti vēlējos lai arī mēs - LOA iedibinātu tradīciju un regulāri organizētu orķestru festivālu, kurš kļūtu par katra orķestra radošās dzīves svarīgu sastāvdaļu, kā arī nozīmīgu kultūras dzīves notikumu Latvijā.

LOA dibinātāju pulkā ir komponiste Ilona Rupaine, kura ir arī *Latgales vēstniecības GORS* mākslinieciskās daļas vadītāja. Viņa aktīvi iesaistījās LOA festivāla idejas īstenošanas procesā un, ņemot vērā to, ka Rēzeknē jau ekspluatācijā tika nodota pavisam jauna akustiskā

koncertzāle, mēs kopīgi nonācām pie viedokļa, ka 1. LOA festivālu jāorganizē tieši Latgales reģionā, jaunajā koncertzālē *GORS*. Tagad varu droši teikt, ka tā bija laba un pareiza izvēle, jo asociācijas pirmais festivāls notika patiešām labākajā Latvijas koncertzālē ar izcilu akustiku, modernu dizainu un lielam orķestru skaitam piemērotiem apstākļiem. 1. LOA festivālā piedalījās 19 orķestri (585 dalībnieki) no dažādām Latvijas pilsētām un novadiem.

Tie bija LOA esošie bērnu-jauniešu, amatieru un pusprofesionālie kamerorķestri un simfoniskie orķestri no visiem Latvijas reģioniem. Festivāla laikā (no 25. līdz 27. oktobrim) katram orķestrim tika dota iespēja uzstāties gan atsevišķi Latgales reģionā (orķestru koncerti notika Viļānos, Ludzā, Kārsavā) un festivāla atklāšanas koncertā Rēzeknes koncertzālē GORS, gan arī muzicēt visiem kopā vienā no pieciem festivāla meistarklašu apvienotajiem orķestriem.

Svarīga loma festivālā tika piešķirta orķestru meistarklasēm, kurās profesionāli un pieredzes bagāti diriģenti dalījās ar savām zināšanām par mūzikas izpratni un interpretāciju. Festivāla apvienoto orķestru meistarklases vadīja diriģenti: Mārtiņš Bergs, Guntars Bernāts, Normunds Dreģis, Andris Vecumnieks un Boļeslavs Voļaks.

Manuprāt, orķestru meistarklases būtiski ietekmē visu orķestru māksliniecisko izaugsmi un veicina gan orķestru, gan diriģentu radošu sadarbību. Rada bērnos-jauniešos lielāku interesi par sava izvēlēta instrumenta spēles pilnveidošanu un ceļ kolektīvās muzicēšanas kā mācību priekšmeta prestižu skolās.

Nemot vērā lielo dalībnieku skaitu 1. LOA festivālā, katram orķestrim bija iespēja uzstāties ar piecpadsmit minūšu programmu festivāla atklāšanas koncertā. Tika atskaņota gan Vīnes klasika, Rietumeiropas un krievu romantiskā mūzika, gan mūsdienu komponistu oriģināldarbi un pārlikumi dažādu orķestru sastāviem, kā arī populāru kinofilmu mūzika. Īpaša vērība tika pievērsta latviešu komponistu mūzikai. Festivāla atklāšanas un noslēguma

koncertā orķestri atskaņoja J.Vītola, Jēk.Mediņa, J.Ivanova, T.Ķeniņa, S.Mences, D.Aperānes, I.Arnes, Ē.Ešenalda, A.Tumševicas, A.Veismanes, I.Klingenbergas, E.Vecumnieces, L.Gustovskas, P.Buravicka, A.Baloža un Ē.Eglīša skaņdarbus. Apvienoto orķestru priekšnesumā spilgti un muzikāli izteiksmīgi izskanēja V.A.Mocarta Simfonijs Nr. 40 (1. daļa), L.van Bēthovena Simfonijs Nr.1 (1. daļa), J.Brāmsa Ungāru deģa Nr. 5, B.Britena *Muzikālie vakari*, D.Šostakoviča *Svīta estrādes orķestrim* un A.Pjaccollas *Libertango*.

Priecēja jauno un talantīgo solistu sniegums: Alīna Vižine, Aleksandra Mališkina /vijole/, Jūlija Skipore, Māra Peiseniece /akordeons/, Paulīna Piteņko, Elvis Vizulis, Raivis Sieks /saksofons/, Elza Heinsberga /pikolo flauta/, Sandija Skribāne /flauta/, Kristīne Kiete /klarnete/ un Reinis Tomiņš /marimba/.

Šis bija patiešām vērienīgs un īpašs notikums katra orķestra radošajā dzīvē, kā arī viens no svarīgākajiem LOA izvirzītajiem uzdevumiem šajā gadā. Esmu gandarīts, ka kopā mērķtiecīgi strādājot, LOA izdevās īstenot ideju par orķestru festivālu, un īpaši priecīgs, ka festivāls varēja notikt jaunajā Rēzeknes koncertzālē GORS, kura pamatoti tiek uzskatīta par vienu no akustiski labākajām koncertzālēm Baltijā. Esmu pateicīgs *Latgales vēstniecības*

GORS valdes locekļiem Diānai Zirniņai un mākslinieciskās nodaļas vadītājai Ilonai Rupainei par atsaucību un radoši veiksmīgu sadarbību.

Runājot ar vairākiem kolēģiem un apkopojot viedokļus, varu teikt, ka 1. Latvijas Orķestru asociācijas festivāls kopumā izvērtās par spilgtu, muzikāli krāsainu notikumu, raisīja radošas diskusijas, pavēra jaunas sadarbības iespējas un radīja pārliecību par šāda festivāla un meistarklašu lietderību nākotnē.

Ar 1. Latvijas Orķestru asociācijas festivālu Rēzeknē ir sekmīgi uzsākta LOA radoši organizatoriskā darbība un īstenots pirmais uzdevums. LOA valdes sēdē ar kolēģiem Mārtiņu Bergu, Guntaru Bernātu, Aivars Broku un Aivaru Buņķi analizējām festivālā paveikto un spriedām par tuvākajā nākotnē īstenojamiem uzdevumiem. Tiklīdz būsim apkopājuši visu LOA biedru – orķestru diriģentu un māksliniecisko vadītāju priekšlikumus un ierosinājumus, esam apņēmības pilni plānot 2. LOA festivālu.

LOA ir uzsākusi sadarbību ar Valsts izglītības satura centru (VISC) un patlaban strādājam pie XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku, kas notiks 2015. gada jūlijā, bērnu-jauniešu simfonisko orķestru koncerta programmas izveides. VISC ir ieplānojis XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku modelēšanas koncertu, kas notiks 2014. gada 5. aprīlī Lielajā Ģildē. Ņemot vērā mūsu iestrādes un organizatorisko pieredzi 1. LOA festivālā, kopēji veidosim māksliniecisko koncepciju un organizēsim piecus līdz sešus Latvijas bērnu-jauniešu apvienotos simfoniskos orķestrus.

Novēlu visiem kolēģiem, mūzikas skolotājiem un e-žurnāla lasītājiem – radošām idejām, pozitīvām emocijām, veiksmīgas sadarbības un panākumiem bagātu jauno 2014. gadu!

Lai prieks svētkos un veiksmē ikdienā!

NODERĪGA INFORMĀCIJA

Konkursi, festivāli, nošu jaunumi kamerūzikā

<http://ecmta.eu/>

<http://www.ensemble-magazin.de/>

www.staccato-verlag.de

www.lmic.lv

<http://www.baltaisfligelis.lv/muzika/meistarklases/>

www.korporacija.lv

<http://www.muzikosidejos.lt/>

http://www.incorpore.com.ee/IN_CORPORE_ENG/HOME.html

http://www.dvariono.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=83&Itemid=29

<http://www.kaunassonorum.kaunas.lt/article/en/main/menu/home>

<http://www.musicabaltica.com/lv/katalogs/?zanrs=233>

<http://www.mic.lt/en/classical/info/185>

<http://etd.ohiolink.edu/send-pdf.cgi/ANDERSON%20DIANNA.pdf?ucin1085758063>

<http://www.music.indiana.edu/precollege/summer/string/index.shtml>

<http://music.indiana.edu/precollege/year-round/strings/index.shtml>

http://www.estonianmusic.com/index.php?page=35&group_id=62

<http://www.k1mm.kaunas.lm.lt/muzikosmokykla/Renginiai/Renginiai.html>

www.hedmusic.net un arī www.cellifamily.com